

Двигун заглух, і тепер чутно було, як сипле сніг. Такий пухнастий і важкий, валить із насупленого чорного неба і знесилено опадає на капот. Клятий сніг.

— Ти щось хотіла мені сказати, — він не спитав, а повідомив це як факт. Дивився не на неї, спостерігав, як на лобове скло налипають сніжинки. А вдома зараз було б затишно й тепло, коли б не вся ця...

— Так, я давно прагну з тобою поговорити, — вона теж не стежила за ним. Споглядати сніг було цікавіше. — Я не можу так більше жити. Це не моє життя. Хочу почати все спочатку.

— У тебе хтось є? — він примружив очі й позирав зараз на снігопад, наче на кровного ворога.

— От чому шукати причину обов'язково треба в когось?! — тепер уже вона кидала на нього злющі погляди, він несамовито її дратував. Лютила його мальована краса, запаморочливий модний аромат, ідеальна зачіска й та пишнота, що його оточувала. А зараз ще і обмеженість мислення. Чи ця обмеженість стосується виключно її? Усе це душило, пригнічувало, його внутрішня сила, незламність у прийнятті рішень убивала. — Я що? Перехідний червоний прапор? З одного ліжка в інше? Я не здатна приймати власні рішення?! Чи ти вважаєш, що купив мене геть з усім?!

— Я гадав, ніби твоє нинішнє життя — іншим на заздрість. Ти ж бо не зобов'язана працювати, не переймаєшся побутом. Я навіть дітей не змушую тебе народжувати. Тобі ж подобалося. Колись, — він перевів на дружину важ-

кий погляд, і їй умить перехотілося сваритися. Виникло відчуття, ніби на плечі навалився важезний тягар, і вона втратила сили для опору.

— Мені цього замало. Умови, які ти для мене створив... Спасибі тобі. Я знаю, ти докладав зусиль... Робив усе можливе й досі робиш. Упевнена, за всі ці роки ти не дозволив собі навіть зайвий погляд кинути на іншу жінку. У мене теж нікого немає й не було. Ти це знаєш. Але колись я була іншою. Я скучила за собою справжньою.

— Я ніколи не забороняв тобі чинити на власний розсуд, Марічко. Так що ж ти... хочеш? — він усе хотів спитати, стільки грошей тобі треба, але це прозвучало б надто грубо. Ніби вона песика хоче купити, якесь лисе страховидло з безглуздим чубчиком. Ні, через заведення цуценят не розлучаються.

— Ти не забороняв, але й не давав змоги... Та що там! Давав — не давав... Дурниці. Ти пригнічуєш мене. Катастрофічно. Я заслабка для тебе. Я надто кохаю тебе, аби опиратися, — так не мусить бути. Неправильно. Мені не-обхідна духовна свобода, а не матеріальна, я хочу партнерства, а я ЗАміжня, за стіною, за дверима й величезним замком! — вона раптом заваландала головою. — Ні, важко розтлумачити. Нікі, обіцяю, коли згодом зумію все сформулювати, обов'язково поясню тобі, аби ти не ображався.

— Ти йдеш, лишаєш мене не тому, що я покидьок чи ти зустріла кохання свого життя, а через те, що я давав тобі забагато грошей та не обтяжував обов'язками? Бо я просто хотів бути поряд і не просив нічого натомість, окрім страшного й важкого діла — кохати мене? Так складно мене кохати? А може, тебе якраз моє кохання й пригнічувало? Ну, пробач мені за це, — рука на кермі аж збіліла від напруженості, коли він з усіх сил ухопився за водійське «кільце».

— Ти нічогосінько не зрозумів, — вона приречено зітхнула.

— А ти розумієш бодай щось? — не чекаючи на відповідь, він вийшов з автівки, обійшов її та відчинив дружині дверцята. — Ходімо, геніальна моя, — чоловік витяг її за лікоть і повів додому.

Їй не було боляче, проте від тієї руки вчувалася така величезна сила, що вона звично їй скорилася. Так могло промайнути все її життя, і воно минало би безжурно, без горя, утрат чи навіть дрібних клопотів. Цей чоловік спроможний був сховати її від усього світу. То чому ж їй так кортить свободи?

Никифор увімкнув світло в передпокої, розвернув дружину обличчям до себе. Якийсь час мовчки розглядав її чи то з ненавистю, а може, вивчав чи засуджував... Моторошний був той погляд. «Певно, усі Никифори так дивляться на дружин-ідіоток», — подумала Марічка, і щойно вона розтулила рота, аби повідомити, що збере зараз свої речі, а завтра поїде геть, як...

— Оскільки через мене тобі нічим наразі зайнятися, раджу зібрати валізку. Маю лиш одне прохання: ексклюзивний одяг та коштовності залиш тут — віддам на благодійність. Однаково все це тебе обтяжує, — різко розвернувся й пішов геть.

Марічка якийсь час дивилася на зачинені вхідні двері, за якими зник чоловік. Лишити одяг та коштовності — це так він її покарав? Чи поскупився? Марічка гмикнула. Ні, він не жадібний, хоча дивне якесь покарання, анітрохи наче й не покарання. Вона однаково все лишила б. Такі речі знадобилися б Никифоровій дружині, а їй тепер ні до чого. Вона сама по собі. Сама-самісінька. На щастя, вистачило клепки не анулювати свій банківський рахунок. Вона років п'ять тому його відкрила, коли ще працювала. Відтоді й не чіпала, аби підрахувати накопичені відсотки. А набіг-

ло чимало. Вона вже встигла орендувати невеличку квартиру-студію в центрі рідного Миколаєва із затишним тихим подвір'ям. Просто за вікном шумить листям розлогий дуб. Знайде роботу, придбає в кредит простеньку автівку. Не буде вже розкішних подорожей, шикарних авто та улесливих поглядів, буде все, як у всіх... Марічка усміхнулася.

Мамі подзвонить пізніше, коли налагодить побут. Учора в розмові з нею дещо покривила душею, мовляв, стартує у важливу й цікаву подорож, зателефонує, коли повернеться. Слава Богу, матуся здорова та непогано заробляє. Катерина Олександрівна викладає в університеті, а щосуботи для душі — у музичній школі навчає дітей грі на фортепіано. Мама — розумниця. Чому в неї, Марічки, ніколи не було потягу до музики чи живопису, як у дідуса? Якась вона геть необдарована. І дружиною нормальною не стала, не склалося. Із Никифором їй пощастило: і вродливий, і розумний, і заможний, а головне — кохає її, як уміє, а їй усе не те й не так. І з дітьми не склалося. За п'ять років жодного натяку. Та вони якось і не планували, тому й не зверталися до лікаря.

«Треба завести кішку, — несподівано вирішила Марічка, — білу, щоби на фоні стін не виділялася», — це її трохи розважило. Нащо заводити тваринку, яка зливатиметься з кольором стін? Щоб її не помічати. А навіщо якнайнепомітніший звір у домі? Аби десь у підсвідомості час від часу «пульсувала» думка, що є таки поряд жива істота, яку можна пообіймати й погладити, коли туга заповонить тіло чи душу. «Ні, годувати треба, лоток чистити доведеться». Думка, що догляд за кицею потребуватиме певних зусиль, трішки зіпсувала настрої, проте лиш на крихту. Більше втішила.

Так... Білизна, штанці, кофтинки, кілька суkenок, косметика — все якнайпростіше. Здебільше одяг, придбаний нею ще до шлюбу. Речі були в хорошому стані, її статура теж не вельми змінилася. Одна валіза, парасоля,